

Kjære leser!

Det er en glede å presentere en ny utgave av *Tidsskrift for praktisk teologi*. De to foregående utgivelsene inneholdt bestilte temaartikler: Først ett om sykehusprester/chaplaincy (2/2019) og så ett om praktisk teologi som fagfelt (1/2020). Derfor er det nå på tide med et nummer fylt med artikler som er sendt til redaksjonen av forskere som er aktive i forskjellige fagfelt innenfor praktisk teologi.

Til tross for at artiklene altså ikke er del av en større plan, fremstår de fire første artiklene nærmest som et lite temanummer, plassert i krysset mellom kirkelig ungdomsarbeid og læring i kirkelige praksiser.

Først ut er Bård Hallesby Norheim og Knut Tveitereid med artikkelen «Ildsjeler og ildsteder: En etnografisk studie av ledelsesdynamikker i vitale ungdomsarbeid i Den norske kirke». Forfatterne tar utgangspunkt i et paradoks: Hvordan har det seg at kontinuerlig kirkelig ungdomsarbeid mange steder fungerer godt, til tross for at dette ikke er et arbeid som noen i kirken har et ansvar for at skal finne sted? Og hva slags dynamikker er det som oppstår i vitale aktiviteter som drives under slike forutsetninger? Artikkelen identifiserer fire dynamikker som går igjen: En kultur preget av ildsjeler, et tydelig ansvarshierarki, velkomstpraksiser og det Norheim og Tveitereid kaller «slingringsmonn». I sum argumenterer forfatterne for at vitalt kirkelig ungdomsarbeid skjer i dynamikken mellom «sentrifugale ildsjeldynamikker og sentripetale ildsteddynamikker».

Erling Birkedal og Lars Kåre Grimsby har intervjuet fjortenåringer om deres tanker rundt det å bli konfirmert. Metodisk mikser artikkelen en større survey med fokusgruppeintervjuer. Spørsmål som diskuteres er hvilke grunner unge har til å velge hhv. kirkelig, humanistisk eller ingen konfirmasjon? Hvilken rolle spiller venner og familie? Og hvordan forstår ungdommene betydningen av det å bli konfirmert? Det viser seg at mange som planlegger å velge kirkelig konfirmasjon gjør dette mer som en familierite enn en kirkelig/institusjonell rite. Ungdommene har ikke veldig store forventninger til konfirmasjonstiden. Det er en spenning mellom temaene ungdommene oppgir at er viktigst for dem, og de temaene som kirken løfter tydeligst frem i sine planer. Samtidig som det er en interessant overlapp mellom disse, og dermed en mulighet for kirken til å trekke på de ressursene i egen tradisjon som oppleves mest aktuelle for mange unge.

Caroline Gustavssons artikkel har tittelen «Delaktighet i praktiken – søndagens huvudgudstjänst som utmaning och möjlighet». Her undersøker hun et gudstjenesteprojekt i et svensk sokn, og setter dermed søkelys både på hvordan gudstjenester i økt grad kan erfares som steder for meningsfull deltakelse, og samtidig på læringsprosessen med å utvikle gudstjenesten sammen. Artikkelen får frem spenninger mellom det som lar seg bevege og det som står temmelig fast, mellom ulike forståelser

av fellesskap og delaktighet, og mellom intenderte og uforutsette endringer.

Elisabeth Tveito Johnsen og Geir Afdals artikkel skiller seg ut fra de andre ved at den ikke baserer seg «direkte» på et empirisk arbeid, men er en retrospektiv presentasjon av et forskningsprosjekt som pågikk ved MF 2010-2014. Derfor er også artikkelen «Practice theory in empirical practical theological research: The scientific contribution of LETRA» mer omfattende enn det som er vanlig for artikler i tidsskriftet: Forfatterne presenterer de teoretiske perspektivene i prosjektet, og alle avhandlingene det resulterte i. Avslutningsvis gir artikkelen en profilert og sammenlignende presentasjon av det som kan sies å være prosjektets to hovedbidrag også for senere forskning, nemlig begrepene «objekt» og «materialitet».

De to siste artiklene befinner seg innen to klassiske praktisk-teologiske disipliner: Grete Tengsareid Søvik baserer sin artikkel på en avhandling om norske radioprekener, der hun undersøker hvordan disse forhandler mellom tradisjonell kristen forkynnelse om synd og en narsissistisk kultur. Artikkelen trekker vekslers på et bredt teorifelt, og har som mål å bringe inn i den homiletiske debatten temaer som hittil primært har vært diskutert i sjelesorg og teologisk antropologi.

Asgeir Sele skriver om «Den biskoplege tilsynspraksisen», og ser særlig på hvilke verktøy biskoper i Den norske kirke bruker i tilsynet med menighetene, og hva slags form for ledelse tilsynet egentlig er uttrykk for. Metodisk legger dette pastoralteologiske bidraget vekten på dokumentanalyse, i spennet mellom postjournaler og visitasforedrag. Artikkelen argumenterer for at de fleste av visitasverktøyene som er angitt i lov og forordning faktisk er i bruk. Samtidig diskuterer den utviklingsmuligheter i dagens visitaspraksis.

Utgaven avsluttes med et knippe bokanmeldelser: Niels Henrik Gregersen anmelder Harald Hegstads bok *Dåpen. En nådens kilde*. Leserne vil også finne anmeldelser av Trine Ankers bok om analyse i empiriske oppgaver, Pete Wards bok *Celebrity Worship*, Bengt Kristensson Ugglass nye bok om vitenskapsteori og Ragnhild Strauman og Bernd Krupkas utgivelse *Sang for livet! Salmene og sangen i Den norske kirkes trosopplæring*.

Av førsteamanuensis Fredrik Saxegaard, redaktør
fredrik.saxegaard@mf.no